

ЦИЈЕНА:

за Црну Гору на годину 10 перп., на по год.
5 перп.; ван земље 15 франака у злату.

за Црну Гору број 10 пара
за Стране Земље број 20 пара

ЛИСТ ИЗЛАЗИ
УТОРНИКОМ и ПЕТКОМ

ВЈЕСНИК

АДРЕСА:
„Вјесник“ Цетиње, (Црна Гора)
ADRESSE:
„Vjesnik“ Cetigné (Monténégro)

РУКОПИСЕ ВАЉА СЛАТИ УРЕДНИШТВУ „ВЈЕСНИКА“,
А ПРЕТПЛАТУ И ОГЛАСЕ АДМИНИСТРАЦИЈИ
ОГЛАСИ СЕ НАПЛАЉУЈУ ПО ПОГОДБИ

РОГАТИЦА ПАЛА

— Нова сјајна побједа наше војске —

Дивизијар Вукотић телеграфише јутрос, да су трупе, које су под његовом командом, јуче заузеле Рогатицу.

Наша храбра војска погоњих дана ниже на сјеверном бојишту успјех за успјехом. Послеје Чајниче, Фоче, Горажде, освојила је и Рогатицу.

Непријатељ је потпуно деморализован. Он нашим трупама свуда оставља богат плијен. Аустријанци се у паници повлаче.

Наша војска налази се сада петнаест километара далеко од Сарајева, главнога града Босне.

Гдје су Бугари?

„Руское Слово“ од 30. августа доноси на уводном мјесту чланак од Немировића Данченка. У чланку се говори о рату словенском с германством, а Бугари, наша браћа, нијесу с нама.

„Смијете ли ви сада ступати на нашу и вашу Голготу, Шејновска поља, гдје смо ми и ви руку под руку нанијели посљедњи удар вашем одисконском тлачитељу, а садашњем другу — Турској?”

Или ће вјечна легенда о неминовности Јудине појаве сред учења великога Искупитеља опет постати гнусном и подлом истином животне јаве?

Бугари, најбољи од вас, с вашим херојем и вођом Ратком Димитријевим већ се боре с нашим и вашим непријатељем!

Они вам довикују преко балканских и карпатских висова, преко Црнога Мора и Дунава: Браћо, гдје сте ви? Похитајте на велико дјело искупљења и слободе! Похитајте; сјутра, може бити, биће већ касно!”

Црна књига

— Њемачких варварстава —

„Новоје Времеја“ пише:

Послије наранџасте, плаве, бијеле и жуте књиге говори се сада о црној. У црну ће се књигу уносити сви подвизи њемачких варвара, који презиру све законе Божије и људске. Француска влада је већ отпочела рад у томе смислу. Имамо у рукама протокол, који је саставио париски полицијски официр Пашо. У њему су искази францускога младича Деконбинне-а о свирјепим убиствима Њемачке. Ми мислимо да овај француски покрет треба потпомоћи. Нијесу ови подвизи њемачких војскака тако несумњиви и очевидни, као необјашњива контрибуција од двије стотине милиона на незаштићени Брисел. Маса мањих, али зато не симптоматичних података, утонуће у вјечност ако не буду за времена записана. Важно је утврдити факта и она треба да су сабрана у моменту док су још у добром памћењу.

Неутралност Италије

Полуслужбена римска „Трибуна“, у чланку који се бави питањем о неутралности Италије и о понудама које јој чине силе Тројног Споразума с једне стране, и Аустрија и Њемачка с друге, између осталог вели: С обје нам стране доносе понуде, наговарају нас, туктају нас и обећавају нам брду и долине. Док нам једни дају Тријент, Трст и Јадранско Море, други нам дају Ницу и Савоју, Туинс и Средоземно Море; можда још Малту и Гибралтар? Добро би било да наши стари и нови пријатељи узму на знање, и запамте, да се Италија неће руководити ничијим обећањима ни сугерисањима, него се владати и радити према својим интересима. Италија нуди своју главу, своју руку, своју савјест која ће се знати сама одредјелити куд је воља народа наводи и куд је интерес наше отаџбине упућује. Наша неутралност ће трајати дотле док ми сами нађемо за сходно, а ако дође момент да морамо ступити у акцију, ми ћемо сами без ичијег утицаја то учинити и ударићемо тамо гдје нађемо ми сами за сходно и гдје нас интереси наши воде.

Крај једне егзистенције без части

Полузванични париски „Temps“ пише:

Србијанци и Црногорци, које је Аустро-Угарска хтјела да начини својим вазалима, сјајно су се реванширали за гоњење из Беча и Пеште. Они одбијају нападе и сад већ проширују своју акцију на сјевер, у српске земље, које је Аустро-Угарска била анектовала.

Срби у Босни и Рутени у Галицији дочекују Србе и Русе са оним истим заносним одушевљењем, које и нашим Алзашанима натјерује сузе радости. Аустро-Угарска се пољубила у основима својим и Франц Јосиф, који је својим рукама раздерао посљедњи вео ресекта, који и милосрђе цијелога свијета обавијаше крај једне егзистенције без части, премјешта своје трупе с једне границе на другу, и те трупе Аустро-Угарска мора пажљиво да премјешта, јер не смије да их држи гдје

им је мјесто, пошто се боји да на границама сусједних земаља те трупе не пријеђу сусједним противничким државама, чије су народности и саме те трупе.

Критична ситуација, у коју су Срби довели Аустро-Угарску, не допушта Аустрији да помаже Њемачку на западној граници, као што је Њемачка очекивала.

Како се живи у Трсту

Данас Трст проводи своје дане друкчије него у почетку рата. У почетку рата када је Аустрија за ступио држала да ће се Италија с њом борити раме уз раме, Талијанци грађани Трста били обаснији по Словене тог великог трговачког града. Дошта је било да ма који Талијан осумњичи са велеиздајничких циљева нашег брата Словена, па да овај буде затворен у тврђаву и одатле да никада жив више не изађе. Али кад се је дознало да Италија остаје неутрална, прилике се сасвим измијенише. Талијани су у Трсту постали исто што и Словени у Трсту: сумњив елемент и најгори олош који се силом тјера на клиницу, данас у Трсту није боље ни једнима ни другима. И Словени и Талијани преживљују тешке дане очајне тјескобе. Трст живи у мраку; становништво је очајно. То је данас можда један од најнесретнијих градова те, од Бога и цијелога свијета, проклете Аустрије. Јер, Трст који иде у ред највећих градова Аустрије има у себе најмање аустријског духа. Ни Словени, којих има претежна већина, ни Талијани који су у мањини не знају данас зашто би волили Аустрију и слуте њен скори распад. А тамо далеко бог зна на којим пољанама Галиције и у којим брдинама кршне Босне, лудо гину њина браћа. Зашто? докле овако? — тјескобна и нијема су питања хришћанских грађана Трста што не виде ништа до бескрајне своје жалости и биједи.

Поданици Италије, иначе новинари који ријетко и тешко успијевају да из Венеције походе на неколико сати тај кобни град, причају у новинама талијанским у право невјероватне ствари. У новинама по границама, у хотелима — пише један дописник миланског „Коријере дела Сера“ — по свуда се виде сами шпијони и није могућно разговарати ни у двоје а да се

један од ових сасвим близу не приближи. Трст је изолиран не само с мора него и од унутрашњости; нико не може да оде у Далмацију; треба имати нарочиту пропусницу за најближу околину Трста. Нема никаквог саобраћаја са Полом. Становници могу отићи из Поле ако хоће, али ко је једном изишао, томе више нема повратка. Сва се приватна писма отварају, а ни обичне се дописнице не достављају ради бојазне од двосмисленог писма. Локалне су новине сведене на сува службена извјешћа. Код кога се нађе каква новина из Италије, кажњен је тешком тамницом, а за кога се посумња да их кришом продаје за скупе паре, кажњен је смртном казном... И тако даље. Све горе и горе.

Трст, онај словенски Трст, данас нати неизмјерно, али кроз недалеко вријеме он би могао да доживи најрадосније своје дане националнога и моралнога Васкрса!

Скобељев о Нијемцима

(Из „Н. Времена“)

Поводом прве годишњице знамените побједе Денгил-Тене, учесници овога славног догађаја сабрали су се за трпезом, гдје је генерал Скобељев држао говор, који је изазвао велики шум у Русији и особито у иностранству. То се збило 12. јануара 1882., дакле у почетку друге буне бокешке, у којој су учествовали и погранични херцеговачки крајеви.

Скобељев је овако отпочео:

Дозволите ми, господо, да замијеним чашу с вином чашом воде и да вас замолим, да будете свједоци, да ни ја ни нико од вас није говорио нити може говорити под упливом ненормалног узбуђења. Ми живимо у такво доба кад се и кабинетске тајне слабо чувају, а што се рече у оваквом скупу, биће на неки начин одмах објављено, и зато неће бити излишна ова предострожност.

Искусство посљедњих година убједило нас је, да ако Рус случајно спомене, да он припада великоме и силноме народу; ако, сахрани Боже, тај исти Рус случајно спомене, да руски народ саставља једну породицу са словенским њелементом, које се сада сатири, тада у извјесним домаћим и заграничним иноплеменим круговима подиже се вика негодовања, и тај Рус, по мишљењу те господе, налази се под упливом ненормалних узрока, под упливом баканалија. Ето зашто поново молим, да ми допустите, да вино замијеним водом.

